

Rekenkamercommissie Gooise Meren

Behandeld door
Erik Verkade
(035) 207 00 00
e.verkade@gooisemerem.nl

Onderwerp Bestuurlijke reactie op rapport Buurt- en
burgerparticipatie in Gooise Meren

Datum 23 juni 2021
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2236133
Pagina 1 van 4

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Met deze brief reageren wij op het rapport Buurt- en burgerparticipatie in Gooise Meren. In de eerste plaats bedanken wij u hartelijk voor het verrichten van het onderzoek en de vastlegging hiervan in het aan ons toegestuurde rapport. Met bijzondere aandacht hebben wij dit rapport gelezen en onze mening gevormd over de bevindingen en de hieruit voortkomende aanbevelingen. Het rapport zal ons zeker helpen bij het verder ontwikkelen van burgerparticipatie in onze gemeente.

Het belang van burgerparticipatie

Het onderwerp van het rapport heeft uiteraard onze bijzondere belangstelling. Als college hechten we aan goede burgerparticipatie. Bij het verrichten van het onderzoek bent u diverse documenten en initiatieven tegengekomen, waarin het belang van burgerparticipatie wordt onderstreept.

Niet voor niets heeft burgerparticipatie een prominente positie gekregen in het College-uitvoeringsprogramma 2019-2022. We hebben hierin aangegeven dat we het belangrijk vinden dat inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties betrokken zijn bij het beleid en de uitvoering ervan. Gooise Meren is een gemeente met actieve en mondige inwoners die gehoord willen en moeten worden. Meer dan dat, zij zijn initiatiefrijk en realiseren in wijken en kernen verbanden die bijdragen aan de gezamenlijke zin en aan het samen (inwoners met elkaar en inwoners met de gemeente) werken aan een gemeente waarin het goed leven, recreëren en werken is.

Door burgerparticipatie maken we die gewenste samenwerking tussen inwoners, ondernemers, organisaties en gemeente mogelijk. Naar onze mening leidt dit tot vergroting van de kwaliteit van de besluitvorming en betere plannen die tot uitvoering kunnen worden gebracht. De inbreng van de samenleving vergroot het draagvlak voor de besluiten en de plannen. We zijn hier echter ook realistisch in. Volledig draagvlak is niet altijd haalbaar, omdat in veel gevallen sprake is van spanning tussen de wensen en de belangen van omwonenden en de algemene belangen die de gemeente heeft te behartigen.

Opmerkingen vooraf

Voordat we ons richten op een aantal specifieke onderwerpen en op de aanbevelingen die u in het rapport doet, vinden wij het van belang om een tweetal opmerkingen vooraf te maken. Deze opmerkingen hebben wij naar aanleiding van het concept-rapport bij uw commissie kenbaar gemaakt, maar dit heeft helaas niet of nauwelijks geleid tot aanpassing van het rapport. Wij vinden het van

belang dit hier te vermelden omdat het gaat om voor de lezer van het rapport belangrijke zaken als de afbakening van de onderzoeksvragen en de nadere duiding van de bevindingen van uw commissie.

1. De scope van het onderzoek

Het onderzoek richt zich primair op de participatie in de diverse bewonersplatforms. Hiervoor zijn o.a. interviews afgenomen, waarbij uiteraard ook met diverse bewonersplatforms is gesproken (zie de laatste zin van paragraaf 1.1). In het rapport wordt op diverse plekken echter ook ingegaan op individuele burgerparticipatie. Dit gebeurt in de vorm van een soort sfeerbeeld, maar het leidt helaas niet tot een complete analyse met steekhoudende conclusies. Wij nemen dit sfeerbeeld daarom in onze reactie zijdelings mee, maar nemen het verder voor kennisgeving aan.

2. Kwantificering ontbreekt op diverse plekken

In de ambtelijke reactie op het concept-rapport is aangegeven dat op diverse plaatsen in het rapport meningen worden weergegeven van geïnterviewden. Voorbeelden zijn: 'Gebleken is dat de visie en de daarin genoemde ambities louter in grote lijnen bekend zijn bij de medewerkers van de gemeentelijke organisatie' (paragraaf 2.2), 'Het beleidsdocument was aanvankelijk bedoeld ter vervanging van de convenanten tussen de gemeente en elk van de platforms, maar het biedt, naar mening van veel vertegenwoordigers van buurtplatforms, minder handvatten voor participatie dan de convenanten deden' (paragraaf 2.2), 'Raadsleden en buurtverenigingen/platforms leven soms op gespannen voet' (paragraaf 2.4). Het nadeel van het ontbreken van een duidelijke kwantificering (gaat het bijvoorbeeld om 20%, 70% of 95% van de medewerkers van de gemeentelijke organisatie?) is dat dit jammer genoeg niet tot onderbouwde conclusies leidt. Voor ons is het daarom niet zinvol om te reageren op deze bevindingen..

Reactie op een aantal thema's uit het rapport

Toegankelijkheid van de gemeente/het college

In paragraaf 3.2 wordt gesproken over een grotere mentale afstand die verenigingen sinds de fusie in 2016 zouden ervaren richting gemeentebestuur. Dit wordt door ons niet herkend. Dat er voor een aantal verenigingen een grotere afstand in kilometers naar het gemeentehuis is ontstaan, dat spreekt voor zich. Maar de leden van het college laten zich met grote regelmaat zien in alle kernen. Onze deur staat altijd open en onze voelhorens richting de verenigingen, maar ook naar individuele inwoners, zijn uitgestoken. Ook het instellen van wijkwethouders maakt ons bereikbaar en aanspreekbaar. In de praktijk ervaren we dat hier waardering voor is.

Rolverdeling tussen wijkwethouders, wijkadviseurs etc.

Paragraaf 2.2 gaat o.a. (halverwege bladzijde 5) over de rol van de wijkadviseurs en de wijkcoördinatoren. Ook komen de wijkwethouders hier ter sprake. Geconstateerd wordt dat de rolverdeling tussen de wijkadviseurs en de wijkcoördinatoren niet duidelijk is. Dit is voor ons wel herkenbaar. Beide functionarissen hebben directe contacten in de wijken. Hierbij wil men niet teveel in hokjes denken. Dit kan leiden tot onduidelijkheid over ieders rol en mogelijke overlapping in taken en contacten. Hier is sprake van een rolverdeling die in ontwikkeling is en die zich geleidelijk moet gaan vormen.

Initiatieventafel

Sinds februari 2021 beschikken we over kaders, waarmee we meer duidelijkheid hebben aangebracht over de inzet van de Initiatieventafel. Deze nieuwe kaders zijn door uw commissie niet meer betrokken in de fase van afronding van het onderzoek. Er zijn nu expliciete criteria waarmee kan worden beoordeeld of sprake is van een initiatief dat op zijn plek is bij de Initiatieventafel. Criteria hierbij zijn o.a. de kansrijkheid van het idee, de meerwaarde voor (een deel van) de samenleving en de eis dat er meerdere mensen vanuit een wijk betrokken zijn. Als bij de beoordeling blijkt dat de beoordeling van de criteria leidt een grensgeval, dan wordt in gesprek gegaan met de initiatiefnemers. Deze nieuwe werkwijze leidt tot een betere filter en zorgt in een eerder stadium voor duidelijkheid bij initiatiefnemers.

Wat betreft de financiering van de Initiatieventafel hebben we diverse financiële dekkingsmogelijkheden. Deze zijn voor medewerkers nu in een overzicht samengebracht. Hierbij merken we op dat de financiële dekking in de programma's is opgenomen. Dit is een logische consequentie van de programmastructuur. Uiteraard zou het mogelijk zijn om aanvullend nog een separaat budget toe te delen aan de Initiatieventafel.

De aanbevelingen

In het rapport geeft u ons drie aanbevelingen over de buurtplatforms. De eerste twee aanbevelingen omarmen wij van harte. Voor ons zijn de platforms belangrijke partners en inspiratoren. Het betrekken van deze platforms is een vast onderdeel van onze werkwijze en draagt aantoonbaar bij aan een beter resultaat. De verscheidenheid en de diversiteit van de buurtplatforms omarmen wij en dat blijven we ook doen. In de verscheidenheid en diversiteit zit ook een kracht die we met elkaar kunnen benutten.

Juist die verscheidenheid is aanleiding om een kanttekening te maken bij de derde aanbeveling (accepteer daarbij dat de focus van het merendeel van de platforms ligt op de ruimtelijke omgeving en veiligheid). Het zou goed kunnen dat deze vaststelling juist is. Maar dat is dan een gegeven dat geen consequenties heeft voor onze manier van omgaan met de platforms. We werken met plezier samen met deze platforms, maar ook met andere platforms die wellicht toch andere invalshoeken hebben.

Over de aanbevelingen die worden gegeven over de participatieprocessen het volgende:

- Aanbevolen wordt de interne processen en uitvoeringskaders ten opzichte van participatie verder uit te werken. Hier zijn we momenteel mee bezig. De Participatieleidraad is bijna klaar en deze geeft structuur, tips en trucs voor medewerkers om participatie vorm te geven. Daarnaast worden beleidsadviseurs en projectleiders getraind om het gesprek met inwoners op een goede manier te voeren. Maar: voor ons is belangrijk dat maatwerk wordt geboden. En dat in het proces van participatie flexibel, met een vrije geest en naar bevind van zaken gehandeld wordt. Formalisering en volledige inkadering vinden we daarom ongewenst.
- Een aanbeveling luidt dat als het intern duidelijk is wat de werkwijzen, ambities en daarmee het handelingsperspectief is, ook verwachtingen met betrekking tot de inbreng van en samenwerking met de partners in de lokale gemeenschap beter aangegeven worden. Dit is een aanbeveling waar wij volledig mee instemmen. Door aan de voorkant goed na te denken over de doelstelling van het participatieproces en hierover ook duidelijk en transparant te zijn,

creëer je zoveel mogelijk een gezamenlijk doel en gedeelde ambities. Dit verwachten we in de toekomst (nog) beter te doen door het uitwerken van een participatie- en communicatieplan aan het begin van het proces.

- Communicatie over het participatieproces en terugkoppeling over de resultaten is belangrijk om te bewerkstelligen dat mensen volledig betrokken zijn en dat verwachtingen waargemaakt worden. Deze aanbeveling onderschrijven wij daarom ook. We zijn in de veronderstelling dat dit in het merendeel van de gevallen op een integere en serieuze manier gebeurt. Maar het is mensenwerk, dus missers kunnen zich periodiek voordoen. Natuurlijk stimuleren we dat dit tot een minimum beperkt blijft.
- Een aanbeveling richt zich op de verplichting in de regelgeving inzake de Omgevingswet om in het kader van een omgevingsvisie, programma of een omgevingsplan participatie toe te passen en daarvoor beleid vast te stellen. In de periode in de aanloop naar de Omgevingswet bereiden we een voorstel voor waarmee we invulling geven aan de gemeentelijke verplichting tot het stellen van kaders.
- De aanbeveling over goede evaluatie heeft onze speciale belangstelling. Evaluatie is een wezenlijk element in het participatieproces. Alleen door goed te evalueren rond je een participatieproces voor alle betrokkenen goed af en leer je lessen voor de toekomst. Als organisatie nemen we ons voor meer tijd te nemen voor de evaluatie en hierdoor het mogelijk te maken dat medewerkers van elkaars ervaringen leren en daarmee zelf in de toekomst hun voordeel kunnen doen. Aan de evaluatie wordt in een paragraaf van de Participatieleidraad aandacht besteed.

Tot slot

Nogmaals willen wij u bedanken voor het toegezonden rapport en het verrichte werk. We zien uit naar het bespreken van het rapport en onze reactie hierop met de gemeenteraad.

Hebt u nog vragen?

Als u na het lezen van deze brief nog vragen hebt, dan kunt u contact opnemen met Erik Verkade, Manager Mens en Omgeving, via telefoon (035)207 00 00, e-mail: e.verkade@gooisemeren.nl.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

Maurits Voorhorst
Gemeentesecretaris

Han ter Heegde
Burgemeester